

बृहन्मुंबई महानगरपालिका शाळातील
मोफत ऑनलाईन शिक्षणाचा लाभ
राज्यातील इतर विद्यार्थ्यांना उपलब्ध
करून देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.८६/एसडी-६
मादम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १७ सप्टेंबर, २०२०

वाचा :- १) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, समक्रमांकित शासन परिपत्रक दिनांक १५ जुन, २०२०
२) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, समक्रमांकित शासन परिपत्रक दिनांक २४ जुन, २०२०
३) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, समक्रमांकित शासन परिपत्रक दिनांक २२ जूलै, २०२०
४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका- शिक्षण विभाग यांचे पत्र क्रमांक सशिअ /२०२०-
२१/ओडी/१२९, दिनांक ०७/०८/२०२०

पार्श्वभूमी :-

राज्यात कोव्हीड- १९ च्या प्रादूर्भावामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीत राज्यातील शाळा प्रत्यक्षात सुरु करणे शक्य नसल्याने दि. १५ जुन, २०२० पासून शैक्षणिक वर्ष सुरु करून स्थानिक परिस्थितीनुसार प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्याबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार संबंधित जिल्हाधिकारी , महानगरपालिका आयुक्त व संबंधित शाळा व्यवस्थापन समिती यांना या विभागाच्या दि. १५ जुन, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार प्रदान करण्यात आले आहेत. तसेच त्यामध्ये ऑनलाईन शिक्षण सुरु करण्याचेही निर्देश देण्यात आले आहेत. वरील संदर्भ क्रमांक ०३ येथील परिपत्रकान्वये पूर्व प्राथमिक ते इयत्ता १२ वी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन शिक्षणाचा कालावधी व शिक्षणाच्या स्वरूपाबाबत मार्गदर्शन निर्गमित करण्यात आले आहे.

इयत्ता १ ली ते इयत्ता १२ वी पर्यंतची सर्व पाठ्यपुस्तके सर्व विद्यार्थ्यांना घरी पोहोचविण्याची व्यवस्था केली आहे. दुरदर्शनच्या सहाद्री वाहिनीवर युनीसेफच्या सहकार्याने "गली गली सिम सिम" हा कार्यक्रम दररोज सकाळी १०.०० वाजता प्रक्षेपित करण्यात येतो. एम.के.सी.एल. व शिक्षण विभागाच्या सहकार्याने "टिली मिली" हा कार्यक्रम इयत्ता १ ली ते ८ वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी दिनांक २० जुलै, २०२० पासून सकाळी ८.०० ते दुपारी १२.०० वाजताच्या दरम्यान प्रसारीत केला जातो. मराठी, हिंदी, ऊर्दू व इंग्रजी माध्यमाच्या विद्यार्थ्यांसाठी जीओ टिव्ही वर "ज्ञानगंगा" नावाने १२ शैक्षणिक चॅनल्स सुरु करण्यात आली आहेत. अशा प्रकारे शैक्षणिक चॅनल्स सुरु करणारे महाराष्ट्र हे देशातील पहीले राज्य आहे. विद्यार्थी व शिक्षक यांना प्रत्यक्ष संवाद साधता यावा म्हणून राज्यातील १,०९,९४२ शाळा ७,६४,३३७ शिक्षक व २,२३,५६,०३४ विद्यार्थी यांच्यासाठी गुगल क्लासरूम प्रकल्प कार्यान्वित केला आहे. जी सूट फॉर एज्युकेशन व गुगल क्लासरूमने पहील्या टप्प्यात ४० हजार शिक्षकांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. प्रथम संस्थेच्या सहकार्याने "मिस कॉल द्या गोष्ट ऐका" हा उपक्रम ०८०३३०९४२४३वर मिस कॉल देऊन मराठी, हिंदी, इंग्रजी व कन्नड या भाषेतील गोष्टी मुलांना ऐकता येतात. ज्यांच्याकडे रेडीओ उपलब्ध नाही त्यांच्यासाठी गावातील मंदीरामध्ये लाऊडस्पीकर लावून सुध्दा या कार्यक्रमाचे प्रसारण करण्यात येत

आहे. Community Classes मध्ये किंवा घरी जाऊन तसेच गावातील सुशिक्षित तरुण, सरपंच, पोलिस पाटील, शिकलेल्या माता, शाळा व्यवस्थापन समितीचे सदस्य "शिक्षक मित्र" बनून मुलांच्या शिक्षणासाठी विविध प्रकारे सहकार्य करीत आहे. विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षण देता यावे यासाठी सर्व संबंधित अधिकारी शिक्षकांना ऑनलाईन व्यावसायिक विकास मंच यासारख्या संस्थांच्या माध्यमातून प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

परिपत्रक:-

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळांमध्येही मराठी, हिंदी, इंग्रजी व उर्दू या चार माध्यमांचे राज्य मंडळ (एस.एस.सी.), आय.सी.एस.ई. व सी.बी.एस.ई. अभ्यासक्रमांचे वर्ग सुरू आहेत. सदर वर्ग उत्कृष्ट दर्जाच्या प्रशिक्षित विषय शिक्षकांमार्फत घेण्यात येत आहेत व यासाठी झूम / गुगल क्लासरूम / व्हॅट्सअप इत्यादींचा वापर करण्यात येत आहे. सदरचे वर्ग इयत्ता पहिली ते दहावीसाठी ऑनलाईन पद्धतीने दररोज सुरू असून राज्यातील अन्य जिल्ह्यातील / क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांनाही या ऑनलाईन वर्गात प्रवेश घेता येईल.

मराठी, हिंदी, इंग्रजी, व उर्दू या चार माध्यमांच्या इयत्ता पहिली ते आठवीच्या सर्व इयत्तांकरिता प्रत्येक शालेय दिवशी सकाळी ८ वाजेपासून ४५ मिनिटांच्या दोन तासिका तसेच इयत्ता नववी व दहावी करिता चार तासिकांचे लाईव्ह सेशन आयोजित करण्यात येते. दोन क्रमिक तासिकामध्ये १० मिनिटांचा खंड दिला जातो. या ऑनलाईन अध्यापनाचे रेकॉर्डेड सेशन यु ट्युब मध्ये BMC EDU MAR, BMC EDU HIN, BMC EDU URD आणि BMC EDU ENG या नावाने संबंधित माध्यमांकरिता शोधल्यानंतर बघता येते.

- १) शासनाच्या ऑनलाईन वर्गात प्रवेश घेण्यासाठी पालकांनी / विद्यार्थ्यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळाच्या (portal.mcgm.gov.in) मुख्य पृष्ठावर " Online admission from for MCGM Schools" यावर अर्ज करावा.
- २) विद्यार्थ्यांचा ऑनलाईन प्रवेश मंजूर झाल्यावर त्यांना ऑनलाईन वर्गात उपस्थित राहण्याकरिता संबंधित (लिंक व पासवर्ड) देण्यात येईल.
- ३) प्रवेश मंजूर झालेल्या विद्यार्थ्यांनी सदर ऑनलाईन वर्गात नियमित उपस्थित राहणे आवश्यक राहिल.
- ४) तसेच ज्या वर्गात प्रवेश घेतला असेला त्या वर्गाच्या सर्व सूचना पाळणे तसेच मूल्यमापन प्रक्रियेत सहभागी होणे बंधनकारक राहिल.
- ५) सदर ऑनलाईन वर्गाची सुविधा ही पूर्णपणे मोफत असून अध्ययन निष्पत्ती (Learning Outcomes)संबंधित प्रगतीपत्रक किंवा ऑनलाईन वर्गात उपस्थित राहिल्याचे प्रमाणपत्र विद्यार्थ्यांना देण्यात येईल.

सदर मोफत ऑनलाईन वर्गात प्रवेश घेण्यासाठी उपलब्ध सेवेस आपल्या अधिनस्त क्षेत्रात प्रसिध्दी देण्यात यावी आणि या संदर्भातील सर्व माहिती आपल्या कार्यक्षेत्रातील सर्व क्षेत्रीय अधिकारी, विद्यार्थी व पालक यांच्या निदर्शनास आणावी. विशेषतः जे पालक खाजगी शाळेतील शुल्क भरू शकत नाहीत त्यांना सदर वर्गात स्वेच्छेने प्रवेश घेण्याची संधी द्यावी.

शासनाच्या ऑनलाईन वर्गात प्रवेशासंदर्भात शिक्षणाधिकारी, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना उपरोक्त नमूद केल्याप्रमाणे राज्याच्या अन्य जिल्ह्यातील / क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांनाही या

ऑनलाईन वर्गात प्रवेश देण्यासाठी तसेच ऑनलाईन वर्गाचे संपूर्ण राज्यभर प्रसारण करण्यासाठी मान्यता व निर्देश देण्यात येत आहेत.

२. वरीलप्रमाणे ऑनलाईन शिक्षण देताना या विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक १५ जुन, २०२० व दि.२२ जुलै, २०२० रोजीच्या परिपत्रकातील सुचनाचे पालन करण्यात यावे.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२००९१७१२४११५७७२१ असा आहे. सदर परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेंद्र पवार)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव,
- ३) मा. मंत्री, (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा. राज्यमंत्री, (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव.
- ५) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
- ७) संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
- ८) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ९) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०) प्रभारी संचालक, बालभारती,
- ११) सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक.
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व
- १३) शिक्षणाधिकारी प्राथमिक/माध्यमिक (सर्व)
- १४) प्राचार्य, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था (सर्व).
- १५) प्रशासन अधिकारी, महानगरपालिका (सर्व)
- १६) निवड नस्ती (कार्या.एसडी-६)